

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

5 november 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Miel Verrijken, Jan Penris en Wilfried Aers –

**betreffende de oprichting van een vriendschapstentoonstelling door Vlaanderen in Nederland
i.v.m. de afscheiding van Vlaanderen van Nederland in 1830**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Niki De Gryze**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Eddy Schuermans,
mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen,
Cis Schepens ;

mevrouw Marijke Dillen, de heren Julien Librecht, Miel
Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

mevrouw Margriet Hermans.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen Gilbert Vanleenhove ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Jacques
Laverge, Paul Wille ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Felix
Strackx ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

643 (2000-2001)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de indieners	4
2. Vragen en opmerkingen van de leden	4
3. Stemming	5

De Commissie voor Cultuur, Sport en Media heeft op 25 oktober 2001 het voorstel van resolutie besproken van de heren Emiel Verrijken, Jan Penris en Wilfried Aers, betreffende de oprichting van een vriendschapstentoonstelling door Vlaanderen in Nederland i.v.m. de afscheiding van Vlaanderen van Nederland in 1830.

1. Toelichting door de indieners

Namens de indieners licht de heer Verrijken het voorstel van resolutie toe.

De heer Verrijken opent zijn betoog met de stelling dat de Nederlanders weinig kennis hebben van wat er precies gebeurd is tijdens de Belgische omwenteling van 1830. Hij haalt twee voorbeelden aan om deze stelling te staven.

In het Clingendaelinstituut, de kweekschool voor Nederlandse diplomaten, wordt de Belgische revolutie in 1830 nog steeds voorgesteld als een munitie van de Belgen met de bedoeling zich af te scheuren van Nederland, en aanhechting te zoeken bij Frankrijk. Een belangrijker en recenter voorbeeld is de wereldwijde verspreiding van een document waarin de haven van Rotterdam wordt voorgesteld. Op het einde van het document wordt kort ingegaan op de concurrenten van Rotterdam, waaronder Hamburg en Antwerpen. Over Antwerpen wordt er letterlijk gezegd dat het 'de prijs betaalt voor zijn collaboratie met de Spanjaarden'.

Dergelijke misverstanden bestaan volgens de spreker niet enkel over de omwenteling van 1830, maar ook over de scheiding van de Nederlanden. Volgens hem zijn de Nederlanders zelf vragende partij om door middel van een informatieve tentoonstelling de ware toedracht van de feiten te leren kennen.

De Nederlanders menen nog steeds dat zij door hun handelszin en calvinisme de Tachtigjarige Oorlog in hun voordeel hebben kunnen beslechten. In werkelijkheid komt de grootste verdienste hiervoor de Zuidelijke Nederlanden toe. De spreker verwijst hierbij naar de Beeldenstorm – een culturele omwenteling waarbij volgens hem zelfs de Culturele Revolutie van Mao in het niets valt – en de heldhaftige verdediging van Antwerpen tegen de Spanjaarden.

De val van Antwerpen in 1585 leidde tot een exodus van Vlaamse intellectuelen en handelaars, die de economie in de Noordelijke Nederlanden nieuwe impulsen gaven. Als voorbeelden haalt de heer

Verrijken de opkomst aan van de Haarlemse lakkenijverheid, onder impuls van uitgeweken Gentenaren, en de stichting van de Verenigde Oost-Indische Compagnie, mede opgericht door uitgeweken Antwerpenaren.

De conclusie is dat de Zuidelijke Nederlanden de grootste militaire inspanningen hebben geleverd in de strijd tegen de Spanjaarden én bijgedragen hebben tot de Hollandse Gouden Eeuw, maar hiervoor tot op de dag van vandaag maar weinig erkenning vinden in Nederland.

Gelijkaardige misverstanden bestaan er over wat men in Nederland 'de Belgische munitie' noemt.

De nederlaag van Napoleon bij Waterloo maakte een einde aan twintig jaar grondige verfransing van de Zuidelijke Nederlanden, die gedurende een vrij korte periode onder Nederlands bewind kwamen. In die periode kenden de Zuidelijke Nederlanden een grote economische bloei, niet in het minst door de inspanningen van de Nederlandse koning Willem I. Hij lag, samen met Cockerill, aan de basis van de Waalse staalindustrie, stichtte de Generale Maatschappij, bevorderde de expansie van de haven van Antwerpen, liet een zeekanaal graven naar Gent en richtte er een Nederlandstalige rijksuniversiteit op. Deze realisaties zijn zowel in het zuiden als in het noorden veel te weinig bekend.

Belangrijker nog is de onwetendheid in Nederland over wat er zich werkelijk heeft afgespeeld in 1830. Hoewel Frankrijk in 1814 verslagen werd, bleef het de ambitie koesteren om de Zuidelijke Nederlanden, die onder Napoleon als Franse departementen geannexeerd waren, terug aan te hechten. Het aandeel van de Vlamingen in de omwenteling van 1830 was echter onbeduidend. De elite was weliswaar verfranst, maar wenste zich niet los te scheuren van Nederland; in Gent en Antwerpen waren er zelfs belangrijke orangistische groeperingen.

Om de foutieve historische beeldvorming over deze periode te corrigeren, pleit de heer Verrijken voor de organisatie van een informatieve tentoonstelling.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

- De heer *Marino Keulen* citeert een passus uit de memorie van toelichting: '(...) onder de kundige leiding van onze goede koning Willem.' Hij vraagt zich af of de indiener hiermee zijn affiniteit met een royalistisch regime heeft willen uitdrukken.

De heer Verrijken antwoordt dat men de figuur van koning Willem I moet beoordelen naar de normen van de tijd waarin hij leefde. Democratische verkiezingen bestonden toen nog niet. Het feit dat bijvoorbeeld Willem I of Karel de Grote en ook Karel Martel – die in 732 de Islam tot stilstand bracht in Poitiers – geen democratisch verkozen politieke leiders waren, neemt niet weg dat zij grote figuren uit de Europese geschiedenis zijn. De spreker beschouwt zichzelf niet als royalist, maar men kan de geschiedenis van Europa nu eenmaal niet herschrijven.

- Mevrouw *Mieke Van Hecke* merkt op dat een resolutie een vraag is van het parlement aan de regering, om bepaalde zaken te verwezenlijken die het parlement nuttig en noodzakelijk acht. De heer Verrijken heeft haar niet overtuigd van het nut en noodzakelijkheid om een dergelijke tentoonstelling op te zetten. Nederlanders die hierin geïnteresseerd zijn, hebben kennis van de nodige documenten en geschriften. Ze meent dat de Vlaamse jongeren in het geschiedenisondericht hierover op een correcte wijze geïnformeerd worden, zodat ook voor hen deze tentoonstelling overbodig is.
- Mevrouw *Margriet Hermans* vindt de resolutie van de heer Verrijken licht tendentiekus. Ze denkt niet dat er in Vlaanderen en Nederland veel mensen wakker liggen van historische feiten van twee eeuwen terug waarvan intussen iedereen de ware toedracht kent. Het lijkt haar nuttiger om meer energie te besteden aan andere initiatieven die beide groepen van dezelfde taalgemeenschap dichter bij elkaar kunnen brengen. Ze merkt ook op dat het Vlaams Blok met deze resolutie de Nederlanders blijkbaar probeert te paaien, wat in tegenstelling is tot zijn houding tegenover Nederland in vele andere dossiers.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 6 stemmen tegen 2.

De heer Verrijken kondigt aan dat hij conform artikel 69.5 van het Reglement de behandeling van het voorstel van resolutie in de plenaire vergadering zal vragen.

De verslaggever,

De wnd. voorzitter,

Niki DE GRYZE

Dany VANDENBOSSCHE